

Projecte d'introducció del Falcó pelegrí
(*Falco peregrinus brookei*) a la ciutat de
l'Hospitalet de Llobregat
MEMÒRIA DE L'ANY 2010

THALASSIA
estudis ambientals, S.L.

INTRODUCCIÓ

El falcó pelegrí (*Falco peregrinus brookei*) és una de les rapinyaires mediterrànies més representatives de casa nostra, ja que ocupa ambients que comparteix amb l'home des de l'antiguitat. És una espècie sedentària que habita qualsevol tipus d'hàbitat, des del litoral fins els cims més alts. Té una envergadura d'aproximadament 95 cm i 700 gr de pes. La femella amida un terç més que el mascle. En edat adulta formen parelles estables que ocupen un mateix territori durant tot l'any. El niu es localitza en indrets alts i amb un gran domini del seu territori. S'alimenta exclusivament d'ocells que captura sempre al vol, perseguint-los o deixant-se caure en picat des de gran alçada.

Les ciutats són un tipus particular d'ecosistema, com ho són -per citar alguns exemples- els boscos, els camps i els rius. El falcó pelegrí és un rapinyaire que s'adapta bé aquest medi. Hi troba tant el menjar suficient (sobretot coloms però també tórtoraes turques, cotorretes, estornells, i altres ocells de mida mitjana) com indrets apropiats per fer el niu (edificis alts, torres de comunicació, etc.). Com un element més d'aquest ecosistema, el falcó pelegrí interaccionarà amb les espècies que hi són presents bo i regulant les poblacions d'aus urbanes considerades com a flagells.

Per tot això que s'ha exposat, l'any 2008 s'inicia el projecte d'introducció del falcó pelegrí (*Falco peregrinus brookei*) a la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat veu. La iniciativa del projecte la pren l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat amb l'assessorament de l'empresa THALASSIA Estudis Ambientals, SL. Compta també amb el vist-i-plau i l'autorització de la *Direcció General del Patrimoni Natural i Medi Físic del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya*. El projecte veu la llum el 20 de juny del 2008 amb l'alliberament de quatre exemplars al terrat de l'antiga escola d'infermeria, a la Ciutat Sanitària de Bellvitge. L'any 2009, concretament el 16 de juny, s'alliberen quatre exemplars més al mateix lloc.

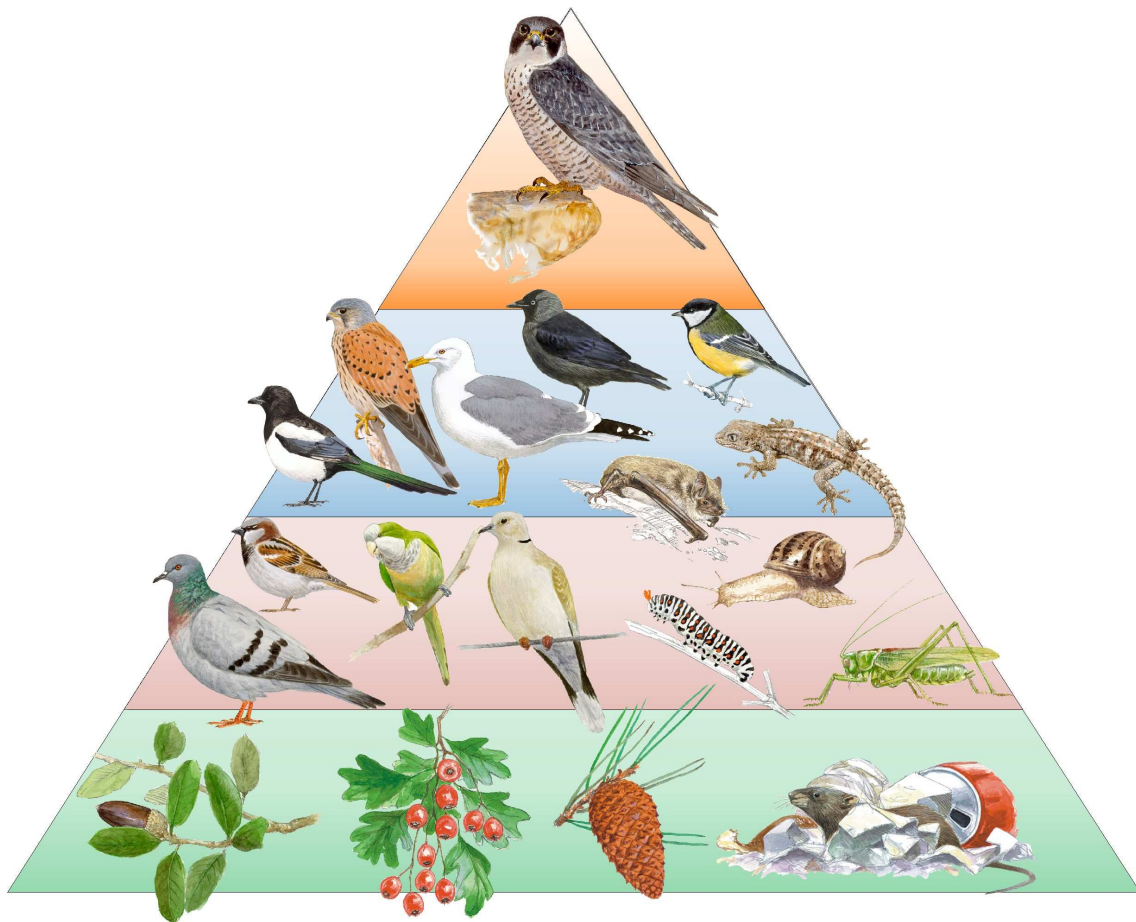
Enguany, el 13 de juny del 2010 es tornen a alliberar cinc exemplars més a l'antiga escola d'enfermeria.

OBJECTIUS

El projecte de reintroducció del falcó pelegrí a la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat cerca un doble objectiu:

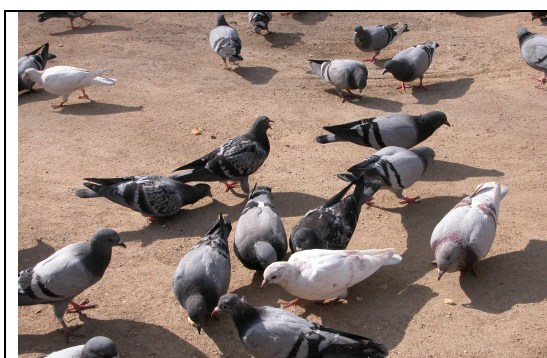
1. Increment de la riquesa faunística de la ciutat. Revalorització del patrimoni natural de la ciutat.

2. Millora en la gestió dels espais urbans. Amb la recuperació d'aquest depredador ornitòfag es pretén omplir un nínxol ecològic de l'ecosistema urbà que roman buit. En tractar-se d'un depredador superior la presència del falcó pot ajudar a regular les poblacions d'aus urbanes titllades com a flagells.

Dues circumstàncies expliquen la fàcil adaptació dels falcons al medi urbà:

-
- a) L'analogia entre el medi natural (espadats i penya-segats rocallosos) i el medi urbà (on edificis i monuments s'aixequen verticals sobre el terra).
- b) L'oferta alimentària, basada en la important població de coloms domèstics que viuen a l'Hospitalet de Llobregat als quals cal afegir, d'entre altres, la important població hivernant d'estornells i la població cada cop més nombrosa de cotorreta de pit gris.

Coloms domèstics

Cotorreta de pit gris

Tórtora turca

Estornells

ACTUACIONS L'ANY 2010

ALLIBERAMENT DE 5 EXEMPLARS DE FALCÓ PELEGRÍ

L'any 2010 s'alliberen 5 exemplars de falcó pelegrí, tots mascles, mitjançant la tècnica de "*hacking*". A grans trets, aquesta tècnica consisteix en simular les condicions naturals i físiques d'un niu natural. Es col·loquen els joves falcons amb 30 dies d'edat dins d'una caixa-niu a dalt d'un edifici alt i se'ls alimenta diàriament. Un cop han après a volar, amb 40 dies aproximadament, segueixen retornant diàriament al niu a cercar el menjar fins que s'independitzen totalment.

D'aquests 5 exemplars alliberats, 4 han nascut en captivitat i el 5è exemplar és una femella nascuda al temple de la Sagrada Família de Barcelona. Aquesta femella va perdre la seva mare quan només tenia 15 dies de vida. Per aquest motiu es va haver de retirar del niu i es va traslladar a un centre de cria fins que va tenir l'edat suficient per traslladar-la a la caixa-niu de Bellvitge.

Per a introduir els 5 falcons al medi urbà de l'Hospitalet de Llobregat s'ha utilitzat la mateixa caixa-niu que va utilitzar-se els anys anteriors, al terrat de l'antiga escola d'infermeria, a la Ciutat Sanitària de Bellvitge.

Cada exemplar nascut en captivitat porta tres anelles: una és l'anella oficial (del Ministerio de Medio Ambiente), l'altre és l'anella del criador (tancada, per acreditar l'origen en captivitat dels falcons) i una tercera anella, de color, amb un codi alfanumèric (per al seguiment individualitzat de cada exemplar). La femella de la Sagrada Família només en porta dues, la oficial i la de color.

Les dades a destacar dels exemplars alliberats a la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat són les següents:

ANELLA Oficial	ANELLA COLOR	CODI ALFANUMÈRIC	DATA D'ENGEGA	Origen
6153481	Blau	3/6	13/06/10	Nascut en captivitat
6153482	Negre	0/3	13/06/10	Nascut en captivitat
6153483	Verd	3/V	13/06/10	Nascut en captivitat
6153484	Negre	0/0	13/06/10	Nascut en captivitat
7109878	Blau/vermell	3/2	13/06/10	Nascuda en llibertat

- Exemplar **6153481** (anella blava amb codi alfanumèric 3/6 a la pota esquerra). Nascut el 14 de maig del 2010. Es va col·locar a la caixa-niu del "hacking" el 13 de juny del 2010 amb 30 dies d'edat. Va començar a volar el 20 de juny del 2010. Es va independitzar del hacking, és a dir, va començar a caçar i alimentar-se per sí sol el 28 de juny del 2010, amb 46 dies d'edat.

- Exemplar **6153482** (anella negra amb codi alfanumèric 0/3 a la pota esquerra). Nascut el 13 de maig del 2010. Es va col·locar a la caixa-niu del hacking el 13 de juny del 2010 amb 31 dies d'edat. Va començar a volar el 21 de juny del 2010. Es va independitzar del hacking el 27 de juliol del 2010, amb 76 dies d'edat.

- Exemplar **6153483** (anella verda amb codi alfanumèric 3/V a la pota esquerra). Nascut el 15 de maig del 2010. Es va col·locar a la caixa-niu del hacking el 13 de juny del 2010, amb 31 dies d'edat. Va començar a volar el 21 de juny del 2010. Es va independitzar del hacking el 14 de juliol del 2010, amb 63 dies d'edat.

- Exemplar **6153484** (anella negra amb codi alfanumèric 0/0 a la pota esquerra). Nascut el 14 de maig del 2010. Es va col·locar a la caixa-niu del "hacking" el 13 de juny del 2010, amb 30 dies d'edat. Va començar a volar el 20 de juny del 2010 però el 4 de juliol va patir un accident a conseqüència del qual va morir.

-
- Exemplar **7109878** (anella bicolor Blau/Vermell amb codi alfanumèric 3/2 a la pota esquerra). Nascut el 10 d'abril del 2010. Es va col·locar a la caixa-niu del "hacking" el 13 de juny del 2010, amb 33 dies d'edat. Va començar a volar el 22 de juny del 2010. Es va independitzar del hacking el 7 d'agost del 2010, amb 119 dies d'edat.

Falcó femella nascuda a la sagrada Família i alliberada a l'Hospitalet de Llobregat. A la foto superior, aturada a dalt d'una de les sitges de gra al Port de Barcelona. A la foto inferior, el pasta mes de desembre sobrevolant la llacuna de Les Filipines del P.N. del Delta del Llobregat

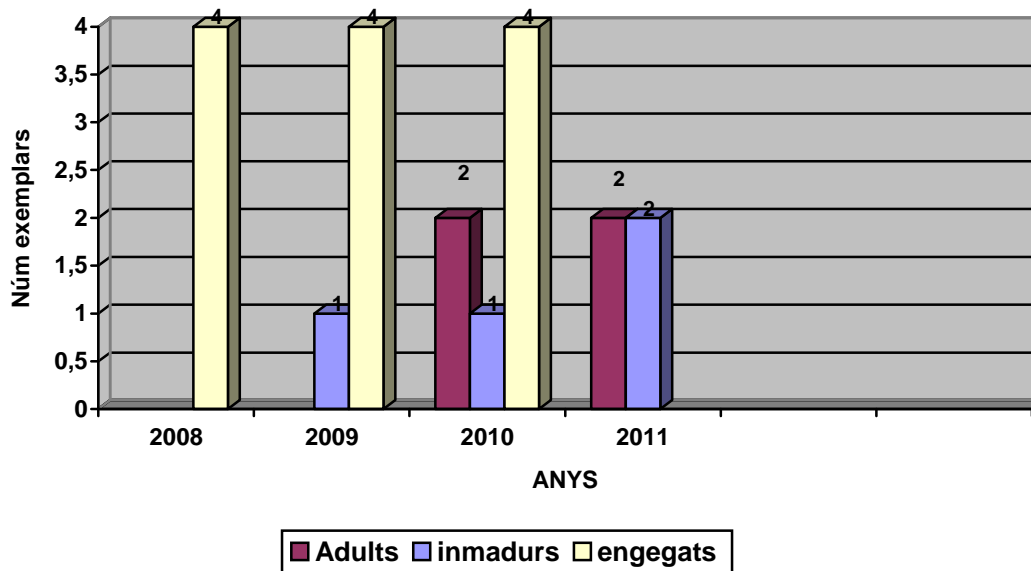

Alimentació dels falcons: Al llarg de tot el procés d'aclimatació al medi urbà, els falcons s'han alimentat amb un total de 360 guatlles.

Seguiment dels falcons: Durant els mesos de juny i juliol el seguiment dels falcons ha sigut diari. Un cop independitzats el seguiment ha estat més espaiat en el temps.

A banda dels edificis i estructures altes del voltant del lloc on han estat alliberats (a dalt de l'hotel Hesperia, a l'edifici més alt de la Ciutat Sanitària i a les torres d'alta i mitjana tensió que hi ha a la zona), els falcons han estat observat en diversos punts. En aquest sentit, s'han observat al Port de Barcelona, a les Reserves Naturals del Delta del Llobregat i als voltants de l'aeroport del Prat.

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE FALCÓ PELEGRÍ A LA CIUTAT DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Incidències:

Durant l'any 2010 només s'ha enregistrat una baixa. Concretament l'exemplar amb anella oficial 6153484 (anella de color negre amb codi 0/0). Va col·lisionar fatalment amb l'edifici més alt de la Ciutat Sanitària el 4 de juliol del 2010. En aquest sentit, és bo recordar que durant el seu primer any de vida, la mortalitat dels joves falcons pot superar el 60%.

SEGUIMENT DELS EXEMPLARS ALLIBERATS EN ANYS ANTERIORS:

Actualment l'Hospitalet de Llobregat compta amb una parella reproductora establerta a l'edifici REALIA, a la plaça d'Europa. Es va localitzar l'hivern de l'any 2009. La primavera del mateix any es va col·locar una caixa-niu per facilitar la cria en aquest lloc. Es preveu que criïn la primavera de l'any 2011.

DADES MÉS RELLEVANTS DE LA PARELLA REPRODUCTORA:

Masle: Anella oficial 6162458 i anella bicolor negre/vermell amb codi 1/0 a la pota dreta. Alliberat a l'Hospital de Bellvitge el 6 de juny del 2008.

Femella: Anella oficial 7042998 i anella de color negre amb codi 3/3 a la pota esquerra. Alliberat a l'Hospital de Bellvitge el 6 de juny del 2008.

Femella adulta aturada a l'edifici REALIA

COL-LOCACIÓ D'UNA CAIXA-NIU PER AFAVORIR LA CRIA:

L'any 2010 s'ha col·locat una altra caixa-niu a l'Hospitalet per afavorir la cria dels falcons que es van alliberar en anys anteriors. Concretament s'ha instal·lat a dalt de l'hotel HESPERIA:

CONCLUSIONS

1. L'any **2010**, tercer any del projecte, es va realitzar l'alliberament de 5 exemplars de falcó pelegrí a l'Hospitalet de Llobregat, **4 mascles** i **1 femella**.
2. Dels exemplars alliberats, **4 (tots els mascles)** havien nascut en **captivitat**.
3. Dels exemplars alliberats, **1 (la femella)** havia nascut en **llibertat**, concretament en el temple de la Sagrada Família de Barcelona però com a conseqüència de la mort accidental de la seva mare es va haver de retirar del niu i completar el seu creixement en captivitat fins el moment del seu posterior alliberament.

-
4. Durant l'any 2010 es va produir una **baixa** dels exemplars alliberats. Concretament un exemplar va morir en col·lisionar accidentalment amb l'edifici de la Ciutat Sanitària.
  5. La **parella establerta a la ciutat l'any 2009** és manté a la zona i es preveu que l'any **2011** ciri per primera vegada. Si ho fa, serà la primera cria de falcó pelegrí a l'Hospitalet de Llobregat.
  6. Els bons resultats obtinguts els tres anys d'alliberament de falcons reafirmen el **punt d'engega** (l'antiga escola d'enfermeria) com un indret adequat, per la tranquil·litat, l'alçada i l'entorn.
  7. No hi ha hagut **interacció negativa** amb altres espècies presents a la zona (gavians i xoriguers).
  8. La **disponibilitat d'indrets adequats per a la nidificació és el principal factor limitant** per a l'establiment de parelles nidificants a l'Hospitalet de Llobregat. Conseqüentment, l'únic possible factor limitant que pot incidir negativament en l'evolució de la població és la manca d'indrets òptims per fer-hi el niu.
  9. Per afavorir la cria, s'ha previst per l'any 2011 la **col·locació de noves caixes-niu** a dalt d'edificis de la ciutat.